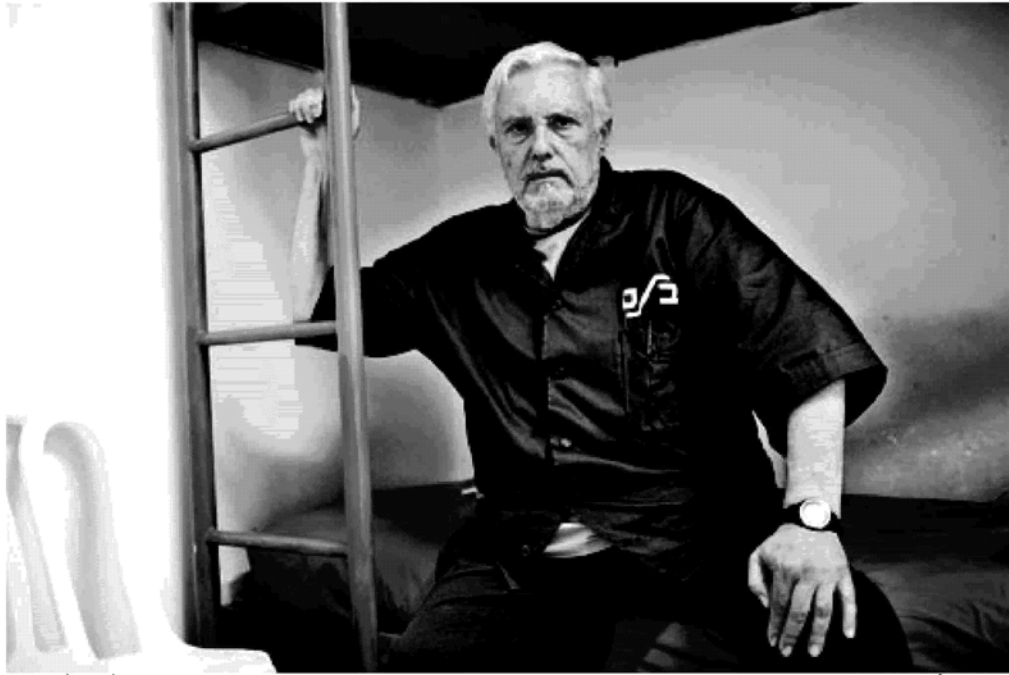

26.84x35.21	1	10	עמוד	הערב	מגזין	גלובס	26.10.2009	19992808-6
81450								

מחזור 3

(צילום: אילן ספירא)

חומות של תקווה. פרי

הקמפיין נשא פרי

בסוף השבוע החולף הורה המשנה לנשיאת העליון, אליעזר ריבלין, לקיים דיון נוסף בהרשעתו של ישראל פרי בפרשת הפנסיה הגרמנית. את הבשורה הבלתי צפויה קיבל פרי בדמעות. "אות כבוד למערכת", אומרים פרקליטיו. מה צפוי בדיון הנוסף? / יובל יועז

מורכבים, כמו עסקת המימון הסבוכה שטווה פרי עבור לקוחותיו. לא ניתן להרחיק לכת ולומר כי הדיון הנוסף הצפוי בפרשת פרי יהווה נקודת מפנה באופן שבו מטפל המשפט הפלילי בעבירות צווארון לבן ועבירות כלכליות בכלל. אלא שריבלין מונה טעם אחר פורמלי, ועוד שניים לא פורמליים להחלטתו לקיים דיון נוסף. "הפרשה הנדונה מחדרת אי בהירות קיימת", הוא כתב, "בנוגע להבחנה בין עבירת גניבה, על נגזרותיה, לבין עבירת קבלת דבר במרמה. שאלה זו טרם זכתה לליבון והכרעה ממציים".

ערעור נוסף בפועל

"הפרשה הזו מעלה על סדר היום סוגיה שלא נתבהרה ריה בהלכה הפסוקה", מאבחן עו"ד נתי שמחוני, מומחה לעבירות צווארון לבן, "וכעת הגיעה שעתה. במצב המשפטי היום לא תמיד ניתן לעמוד על ההבחנה הנדרשת בין עבירת הגניבה לבין עבירת קבלת דבר במרמה. יש איפוא לברר על ההחלטה לקיים דיון נוסף בשאלה זו ולהביא לבהירותה". שהרי, אם בקבלת דבר במרמה יש בהכרח מצב שואו של הלוקח, במטרה לשלול לצמיתות נכס מאדם אחר, מתקיימים בהכרח בכל מקרה כזה גם יסודותיה של עבירת הגניבה. לצד זאת, ריבלין מנה שני קשיים נוספים שגם בהם דיון ההרכב הרחב – ומדובר בנושאים עובדתיים קונקרטיים לפרשת פרי. "קשיים" אלה הופכים את הדיון הנוסף לערעור נוסף בפועל, ומעידים כי ריבלין, שהבין את מהות העסקה הכלכלית המורכבת שפרי כרת עם לקוחותיו, מעריך ששופטי הערעור שגו בהבנתה. "אין חולק כי פוליסת הביטוח נועדה לבטח סיכון של פרי ולא של לקוחותיו", כתב ריבלין, והוסיף כי "הלקוחות הסכימו להעביר את סכומי הפרנסה על מנת לזכות במטרה מוגדרת, והתוצאה שהובטחה להם – הרנסה החודשית – אכן הושגה".

אפילו את בקשתם החריגה של סנגוריו של פרי – ד"ר יעקב וינרוט, פרופ' מרדכי קרמניצר, עו"ד ישראל וולנרמן ועו"ד שירה דונביץ – לצרף מסמך שבו חוות דעת על אקטוארית התומכת בטיעוניו של פרי, לא דחה ריבלין והותיר לשיקול דעתו של ההרכב. מה שמלמד שמלבד הסוגיה המשפטית העקרונית שבה דיון ההרכב המורחב, הוא יתבקש גם לחזור לעובדות המקרה של פרי, ולתקן טעויות שיפוטיות כמו ערכאת ערעור רגילה. ●

שיבוש מהלכי משפט ועבירות הביטוח שבהן הורשע פרי נסתם הגולל, והרשעתו בהן הפכה סופית. "אני שמחה שקיבלנו הודמנות לנהל דיון נוסף, זו החלטה באמת נדירה", אמרה בסוף השבוע ל"גלובס" עו"ד שירה דונביץ, מצוות ההגנה של פרי, "העובדה שהשופט ריבלין קובע כי מטרת לקוחותיו של פרי אכן הושגה, משום שקיבלו רנטה חודשית ללא השקעה כלשהי, היא חשובה מאין כמותה. גם העובדה שניתן להבין מן ההחלטה כי יש מקום במשפט פלילי לברוק גם את השאלה בדבר הגינות שייעורי הפרמיה שנגבו מהלקוחות, גם היא מהווה נדבך מרכזי בטיעון שלנו. ההחלטה היא אות הכבוד למערכת הנכונה לברוק את עצמה, משום שאין לשכוח שאדם נשלח לעשר שנות מאסר כתוצאה מן ההחלטה שתעמוק עכשיו לדיון מחודש".

מסע תקשורתי

כדי להעריך את משמעותה העמוקה של החלטת ריבלין, צריך להבין את הסיטואציה המשפטית והאנושית המורכבת שבה היא התקבלה. פרי הורשע בשתי ערכאות בהונאת לקוחותיו אגב צבירת הון עתק על גבם משך עשרות שנים, במקביל למסע תקשורתי אגרסיבי שנוהל נגדו, שבו הורבקה לו תווית "עושק ניצולי השואה", אף שלתוכנית

במטרה שביט המשפט העליון ידון מחדש בהרשעתו של פרי, נדמה שאיש לא באמת האמין שהוא יורה בסופו של דבר על דיון נוסף בפסק הדין, שבו דחו פה אחד שלושת שופטי העליון, בראשות השופט

ריבלין החליט אמנם פורמלית לדון מחדש רק בעבירת הגניבה, ואולם עיון מדוקדק בהחלטתו מעלה שגם הרשעתו של פרי בקבלת דבר במרמה תעלה לדיון מחודש

אדמונד לוי, את ערעורו של פרי, בחודש פברואר השנה. ריבלין החליט אמנם פורמלית לדון מחדש רק בעבירת הגניבה, ואולם עיון מדוקדק בנוסח החלטתו מעלה שגם הרשעתו של פרי בעבירת קבלת דבר במרמה תעלה לדיון מחודש. על עבירות

בשעות הבוקר המאוחרות של יום חמישי האחרון, שהתה עו"ד תמי פרי בביקור שגרתי אצל אביה, עו"ד ישראל פרי, בכלא רימונים שבאזור בית ליד. יחד עמה היה עו"ד ישראל וולנרמן, אחד החברים הבכירים בצוות ההגנה של פרי, שהורשע בגניבה, וקבלת דבר במרמה בשיעור של 320 מיליון מארק גרמני בפרשת הפנסיה הגרמנית. בשעה שהשלושה שוחחו, קיבלה פרי דיווח על החלטתו של המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, השופט אליעזר ריבלין, לקיים דיון נוסף בהרכב מורחב בעניינו של פרי. פרי, אשר קשוחה ומחושבת בדרך כלל, לא יכלה להכיל את התרגשותה ופרצה בצעקות שמחה. לראשונה בחייה ראתה דמעות בעיניו של אביה, שישב מולה. הרגשות המתפרצים לא איפשרו להמשיך את הדיון שקיימו, ושני האורחים עשו במהירות את רכס החוצה מבין חומות הכלא, כדי שיוכלו להתחבר בחזרה לעולם ולקבל פרטים מלאים אודות החלטתו של ריבלין. למרות המכשש המשפטי והתקשורתי שעליו ניצחה פרי בחודשים האחרונים,

האם שופטי הערעור יהפכו את עמדתם?

על פי החלטתו של השופט ריבלין, הכרור עובר כעת לנשיאה דורית בניניש, כדי שזו תחליט הן באשר למספר השופטים שישבו בדיון הנוסף בעניינו של ישראל פרי, והן באשר לזוהותם. ואולם כבר עתה ניתן לומר שההרכב יכלול בוודאי את ריבלין עצמו, שדן כשופט יחיד בבקשה לקיים דיון נוסף, והן את שלושת השופטים שישבו בערעור של פרי – אדמונד לוי, סלים ג'ובראן וירום דנציגר. משימת סנגוריו תהיה קשה בכל קנה מידה, ואולם המשימה לגרום לשופטי הערעור להפוך את עמדתם, שנמוקה פומבית בפסק הדין שבערעור, ולהתייצב כעת לצדו של פרי תהיה מורכבת שכתעיים. גם בשל הנטייה האנושית, הקיימת גם אצל שופטים, שלא למחר להודות בטעויות, וגם מאחר שהרכב יחייב שופטים אלה לנמק מדוע שינו מעמדתם. בבית המשפט העליון

זכורים מקרים בודדים בלבד שבהם שופטים שיטבו בערעור, הפכו את עמדתם ותמכו בעמדה ההפוכה כשהגיעה העת לדיון נוסף. אחד מהם היה השופט אהרן ברק, בפרשת "קלפי המימון". "מסקנתי כאן נוגדת את המסקנה שאליה הגעתי בפסק הדין נושא עתירה זו", הוא כתב בדיון הנוסף, "משמע – שינתי את דעתי. כל אחד מאתנו עשוי לטעות. יושרנו המקצועי מחייב אותנו להודות בטעותנו אם שוכנענו כי אכן טעינו. בשעותינו הקשות, כאשר אנו בחינים את עצמנו, כוכב הצפון שצריך להרריך אותו הינו השיטה האמת המובילה להגשמת הצדק בגדר המשפט. אל לנו להתבצר בדעותינו הקדומות. עלינו להיות נכונים להודות בטעותנו".

● יובל יועז

הכדור אצלה. בניש (צילום: תמר מצפי)

